

Kohtulahendite kogumik

EUROOPA KOHTU OTSUS (suurkoda)

16. aprill 2013*

Ühtne patent — Otsus, millega ELTL artikli 329 lõike 1 alusel antakse luba tõhustatud koostöök — Tühistamishagi, mis on esitatud pädevuse puudumise, võimu kuritarvitamise ja aluslepingute rikkumise tõttu — ELL artiklis 20 ja ELTL artiklites 326 ja 327 sätestatud tingimused — Jagatud pädevus — Viimase abinõuna vastuvõetud otsus — Liidu huvide kaitse

Liidetud kohtuasjades C-274/11 ja C-295/11,

mille ese on ELTL artikli 263 alusel vastavalt 30. ja 31. mail 2011 esitatud tühistamishagid,

Hispaania Kuningriik, esindaja: N. Díaz Abad,

hageja,

keda toetab:

Itaalia Vabariik, esindaja: G. Palmieri, keda abistas *avvocato dello Stato* S. Fiorentino,

menetlusse astuja,

ja

Itaalia Vabariik, esindaja: G. Palmieri, keda abistas *avvocato dello Stato* S. Fiorentino, kohtudokumentide kättetoimetamise aadress Luxembourgis,

hageja,

keda toetab:

Hispaania Kuningriik, esindaja: N. Díaz Abad,

menetlusse astuja,

versus

Euroopa Liidu Nõukogu, esindajad: T. Middleton, F. Florindo Gijón ja A. Lo Monaco, ning hiljem T. Middleton, F. Florindo Gijón, M. Balta ja K. Pellinghelli,

kostja,

* Kohtumenetluse keeled: hispaania ja itaalia.

keda toetavad:

Belgia Kuningriik, esindajad: C. Pochet, J.-C. Halleux ja T. Materne,

Tšehhi Vabariik, esindajad: M. Smolek, D. Hadroušek ja J. Vláčil,

Saksamaa Liitvabariik, esindajad: T. Henze ja J. Kemper,

Iirimaa, esindaja: D. O'Hagan, keda abistas N. J. Travers, *BL*,

Prantsuse Vabariik, esindajad: E. Belliard, G. de Bergues ja A. Adam,

Ungari, esindajad: M. Z. Fehér ja K. Molnár,

Madalmaade Kuningriik, esindajad: C. Wissels ja M. de Ree,

Poola Vabariik, esindajad: B. Majczyna, E. Gromnicka ja M. Laszuk,

Rootsi Kuningriik, esindajad: A. Falk ja C. Meyer-Seitz,

Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriik, esindaja: L. Seeboruth, keda abistas *barrister* T. Mitcheson,

Euroopa Parlament, esindajad: I. Díez Parra, G. Ricci ja M. Dean,

Euroopa Komisjon, esindajad: I. Martínez del Peral, T. van Rijn, B. Smulders, F. Bulst ja L. Prete,

menetlusse astujad,

EUROOPA KOHUS (suurkoda),

koosseisus: president V. Skouris, asepresident K. Lenaerts, kodade presidendid A. Tizzano, M. Ilešič (ettekandja), T. von Danwitz, J. Malenovský, kohtunikud U. Lõhmus, A. Ó Caoimh, J.-C. Bonichot, A. Arabadjiev ja C. Toader,

kohtujurist: Y. Bot,

kohtusekretär: vanemametnik M. Ferreira,

arvestades kirjalikus menetluses ja 25. septembri 2012. aasta kohtuistungil esitatut,

olles 11. detsembri 2012. aasta kohtuistungil ära kuulanud kohtujuristi ettepaneku,

on teinud järgmise

otsuse

- 1 Oma hagiavaldustes paluvad Hispaania Kuningriik ja Itaalia Vabariik tühistada nõukogu 10. märtsi 2011. aasta otsus 2011/167/EL, millega antakse luba tõhustatud koostööks ühtse patendikaitse loomise valdkonnas (ELT L 76, lk 53; edaspidi „vaidlustatud otsus”).

Vaidlustatud otsus

2 Vaidlustatud otsus on sõnastatud järgmiselt:

„võttes arvesse [ELT] lepingut, eriti selle artikli 329 lõiget 1,

[...]

ning arvestades järgmist:

(1) Vastavalt [ELL] artikli 3 lõikele 3 rajab liit siseturu, taotleb Euroopa säästvat arengut, mis põhineb tasakaalustatud majanduskasvul, ning edendab teaduse ja tehnoloogia arengut. [...] Ettevõtjatele kättesaadavate õiguslike vahendite hulgas peaks olema ühtne patent, millel on ühetaoline toime kogu liidu ulatuses.

[...]

(3) 5. juulil 2000 võttis komisjon vastu ettepaneku nõukogu määruse vastuvõtmiseks ühenduse patendi kohta, et luua ühtne patent, mis pakuks ühetaolist kaitset kogu liidus. 30. juunil 2010 võttis komisjon vastu ettepaneku nõukogu määruse vastuvõtmiseks Euroopa Liidu patendi tõlkimise korra kohta (edaspidi „tõlkimise korda käsitleva määruse ettepanek”), milles sätestatakse Euroopa Liidu patendi suhtes kohaldatava tõlkimise kord.

(4) Nõukogu 10. novembri 2010. aasta istungil protokolliti, et puudub ühehäälneline toetus tõlkimise korda käsitleva määruse ettepanekule. 10. detsembril 2010. aastal kinnitati ületamatute raskuste olemasolu, mis muudavad ühehäälsuse saavutamise võimatuks nii praegu kui ka lähitulevikus. Kuna lõplikuks kokkuleppeks ühtse patendikaitse suhtes liidus on vaja kokkulepet tõlkimise korda käsitleva määruse ettepaneku osas, on tehtud kindlaks, et aluslepingute asjakohaseid sätteid kohaldades ei ole võimalik mõistliku aja jooksul saavutada eesmärki luua kogu liidus ühtne patendikaitse.

(5) Sellises olukorras esitasid 12 liikmesriiki, nimelt Taani, Saksamaa, Eesti, Prantsusmaa, Leedu, Luksemburg, Madalmaad, Poola, Sloveenia, Soome, Rootsi ja Ühendkuningriik, komisjonile oma 7., 8. ja 13. detsembri 2010. aasta kirjades taotluse, milles märgitakse, et nad soovivad alustada olemasolevate, läbirääkimiste ajal nende liikmesriikide poolt toetatud ettepanekute alusel ühtse patendikaitse loomise valdkonnas omavahelist tõhustatud koostööd ning selleks peaks komisjon esitama nõukogule vastava ettepaneku. Neid taotlusi kinnitati nõukogu 10. detsembri 2010. aasta istungil. Vahepeal on veel 13 liikmesriiki, nimelt Belgia, Bulgaaria, Tšehhi Vabariik, Iirimaa, Kreeka, Küpros, Läti, Ungari, Malta, Austria, Portugal, Rumeenia ja Slovakkia, kirjutanud komisjonile, et nad soovivad samuti osaleda kavandatavas tõhustatud koostöös. Tõhustatud koostööd on taotlenud kokku 25 liikmesriiki.

(6) Tõhustatud koostöö peaks looma vajaliku õigusliku raamistiku ühtse patendikaitse loomiseks osalevates liikmesriikides ja tagama kogu liidu ettevõtjatele võimaluse parandada oma konkurentsivõimet, kui neil on võimalik taotleda osalevates liikmesriikides ühtset patendikaitset [...]

(7) Tõhustatud koostöö eesmärgiks peaks olema luua ühtne patent, mis pakuks ühetaolist kaitset kõigi osalevate liikmesriikide territooriumil ning mille väljastaks kõigi nende liikmesriikide jaoks Euroopa Patendiamet (EPA). Ühtse patendi vajaliku eeldusena peaks kohaldatav tõlkimise kord olema lihtne ja kulutõhus ning vastama sellele, mis on ettenähtud ettepanekus nõukogu määruse vastuvõtmiseks Euroopa Liidu patendi tõlkimise korra kohta, mille komisjon esitas 30. juunil 2010, ning sisaldama ka 2010. aasta novembris eesistujariigi poolt välja pakutud kompromisspunkte, mis pälvisid nõukogus laialdase toetuse. Tõlkimise korras säiliks võimalus

esitada patendiavaldus EPA-le liidu mis tahes keeles ning selles oleks tagatud muudes keeltes kui mõni EPA ametlik keel esitatud avalduste tõlkimise kulude kompenseerimine. Ühtse mõjuga patent tuleks väljastada ainult ühes EPA ametlikus keeles [...]. Täiendavad tõlked ei oleks nõutavad, ilma et see piiraks üleminekukorra kohaldamist [...]

[...]

- (9) Valdkond, milles tõhustatud koostöö toimuks – meetmete võtmine kogu liidus kaitset pakkuva ühtse patendi loomiseks ning kogu liitu hõlmava tsentraliseeritud loaandmise, koordineerimise ja järelevalve korra kehtestamine – on määratletud [ELTL] artiklis 118 kui üks aluslepingutega hõlmatud valdkondadest.
- (10) Nõukogu 10. novembri 2010. aasta istungil protokolliti ja 10. detsembril 2010 kinnitati, et eesmärki luua liidus ühtne patendikaitse ei ole võimalik liidus tervikuna mõistliku aja jooksul saavutada, mille tõttu on täidetud [ELL] artikli 20 lõikes 2 sätestatud nõue, et tõhustatud koostööd võib rakendada vaid viimase abinõuna.
- (11) Ühtse patendikaitse loomise valdkonnas rakendatava tõhustatud koostöö eesmärgiks on edendada teaduse ja tehnoloogia arengut ning siseturu toimimist. Ühtse patendikaitse loomine liikmesriikide rühmale tõstaks patendikaitse taset, andes võimaluse hankida ühtne patendikaitse kõigi osalevate liikmesriikide territooriumil ning kõrvaldades neil territooriumidel patendikaitsega seonduvad kulud ja keerukuse. Seega edendab see liidu eesmärke, kaitseb tema huve ja tugevdab tema integratsiooniprotsessi vastavalt [ELL] artikli 20 lõikele 1.

[...]

- (14) Tõhustatud koostöö ühtse patendikaitse loomise valdkonnas austab mitteosalevate liikmesriikide pädevusi, õigusi ja kohustusi. Võimalus hankida ühtne patendikaitse osalevate liikmesriikide territooriumil ei mõjuta patendikaitse kättesaadavust ega tingimusi mitteosalevate liikmesriikide territooriumil. Lisaks peaks mitteosalevate liikmesriikide ettevõtjatel olema võimalus hankida ühtne patendikaitse osalevate liikmesriikide territooriumil samadel tingimustel kui osalevate liikmesriikide ettevõtjatel. Praegused eeskirjad, mille kohaselt mitteosalevad liikmesriigid määravad oma territooriumil kehtiva patendikaitse hankimise tingimused, ei muutu.

[...]

- (16) Tõhustatud koostöö ühtse patendikaitse loomise valdkonnas on vastavalt [ELTL] artiklile 328 edaspidi igal ajal avatud kõigile liikmesriikidele, kes on valmis täitma koostöö raames juba vastuvõetud õigusaktide nõudeid [...]

[...]

Artikkel 1

Käesolevaga antakse Belgia Kuningriigile, Bulgaaria Vabariigile, Tšehhi Vabariigile, Taani Kuningriigile, Saksamaa Liitvabariigile, Eesti Vabariigile, Irimaale, Kreeka Vabariigile, Prantsuse Vabariigile, Küprose Vabariigile, Läti Vabariigile, Leedu Vabariigile, Luksemburgi Suurhertsogiriigile, Ungari Vabariigile, Maltale, Madalmaade Kuningriigile, Austria Vabariigile, Poola Vabariigile, Portugali Vabariigile, Rumeeniale, Sloveenia Vabariigile, Slovaki Vabariigile, Soome Vabariigile, Rootsi Kuningriigile ning Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriigile luba seada sisse omavaheline tõhustatud koostöö ühtse patendikaitse loomise valdkonnas, tingimusel et kohaldatakse asjakohaseid aluslepingute sätteid.

Artikkel 2

Käesolev otsus jõustub selle vastuvõtmise päeval.”

Menetlus Euroopa Kohtus

- 3 Euroopa Kohtu presidendi 27. oktoobri 2011. aasta määrustega anti Itaalia Vabariigile luba astuda kohtuasjas C-274/11 menetlusse Hispaania Kuningriigi nõuete toetuseks ja Belgia Kuningriigile, Tšehhi Vabariigile, Saksamaa Liitvabariigile, Iirimaaale, Prantsuse Vabariigile, Läti Vabariigile, Ungarile, Madalmaade Kuningriigile, Poola Vabariigile, Rootsi Kuningriigile, Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriigile, Euroopa Parlamendile ning komisjonile luba astuda samas kohtuasjas menetlusse nõukogu nõuete toetuseks.
- 4 Euroopa Kohtu presidendi 13. oktoobri 2011. aasta määrusega anti Hispaania Kuningriigile luba astuda kohtuasjas C-295/11 menetlusse Itaalia Vabariigi nõuete toetuseks ning Belgia Kuningriigile, Tšehhi Vabariigile, Saksamaa Liitvabariigile, Iirimaaale, Prantsuse Vabariigile, Läti Vabariigile, Ungarile, Madalmaade Kuningriigile, Poola Vabariigile, Rootsi Kuningriigile, Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriigile, Euroopa Parlamendile ning komisjonile luba astuda samas kohtuasjas menetlusse nõukogu nõuete toetuseks.
- 5 Kirjalikud seisukohad esitasid kõik menetlusse astunud liikmesriigid peale Läti Vabariigi, ja kõik menetlusse astunud institutsioonid (edaspidi ühiselt „menetlusse astujad”).
- 6 Euroopa Kohtu presidendi 10. juuli 2012. aasta määrusega liideti kohtuasjad C-274/11 ja C-295/11 suulise menetluse ja kohtuotsuse tegemise huvides.

Hagi

- 7 Hispaania Kuningriik väidab oma hagi põhjenduseks ennekõike, et vaidlustatud otsusega kuritarvitatakse võimu ja eiratakse liidu õiguskaitstesüsteemi. Teise võimalusena väidab ta, et rikutud on ELL artiklis 20 ja ELTL artiklites 326 ja 327 ette nähtud tingimusi ja eriti neid, mis puudutavad tõhustatud koostöö lubamisega antava pädevuse jagatust, tõhustatud koostöö kasutamist üksnes viimase abinõuna ja siseturu kahjustamise puudumist.
- 8 Itaalia Vabariik väidab oma hagi põhjenduseks kõigepealt, et nõukogul puudus vaidlustatud otsuse puhul pädevus tõhustatud koostöö sisseseadmiseks ühtse patendikaitse loomise eesmärgil (edaspidi „vaidlusalune tõhustatud koostöö”), järgmiseks, et selle otsusega on kuritarvitatud võimu ja rikutud olulisi menetlusnorme: nimelt on see otsus põhjendamata ja rikutud on ELL artikli 20 lõikes 2 ette nähtud tingimust, et nõukogu otsus tõhustatud koostöö lubamise kohta peab olema tehtud viimase abinõuna, ning viimaseks, et vaidlustatud otsusega rikutakse mitmel moel ELL artiklit 20 ning ELTL artikleid 118 ja 326.
- 9 Kuna kohtuasjad C-274/11 ja C-295/11 on liidetud, saab mõlema hagi toetuseks esitatud argumendid rühmitada viide väitesse, mis puudutavad vastavalt nõukogu pädevuse puudumist vaidlusaluse tõhustatud koostöö sisseseadmiseks, võimu kuritarvitamist, tingimuse, et otsus tõhustatud koostöö lubamise kohta peab olema tehtud viimase abinõuna, rikkumist, ELL artikli 20 lõike 1 ning ELTL artiklite 118, 326 ja 327 rikkumist ja liidu õiguskaitstesüsteemi eiramist.

Esimene väide, mille kohaselt nõukogul puudus pädevus anda luba vaidlusaluseks tõhustatud koostööks

Poolte argumendid

- 10 Hispaania Kuningriik ja Itaalia Vabariik väidavad, et asjaomase valdkonna ehk intellektuaalomandi õiguste ühetaolist kaitset tagavate Euroopa intellektuaalomandi õiguste loomise puhul, mis on ette nähtud ELTL artiklis 188, ei ole tegemist liikmesriikide ja liidu jagatud pädevusega, vaid liidu ainupädevusega „siseturu toimimiseks vajalike konkurentsieeskirjade kehtestamise” valdkonnas, nagu on ette nähtud ELTL artikli 3 lõike 1 punktis b.
- 11 Nõukogul puudub niisiis pädevus vaidlusaluse tõhustatud koostöö lubamiseks. ELL artikli 20 lõige 1 välistab nimelt tõhustatud koostöö sisseseadmise valdkonnas, kus liidul on ainupädevus.
- 12 Hagejad rõhutavad, et ühtse patendi regulatsioon määratleks selle intellektuaalomandi õigusega antava monopoli ulatuse ja piirid. Selle regulatsiooniga kehtestatakse seega õigusnormid, mis on hädavajalikud moonutamata konkurentsi säilitamiseks.
- 13 Lisaks oleks ELTL artikliga 118 antud pädevuse käsitlemine jagatud pädevusena vastuolus asjaoluga, et see artikkel, mis küll viitab siseturule ja asub õigusaktide ühtlustamist käsitlevas ELTL peatükis, ei anna liidule õigust siseriiklike õigusaktide ühtlustamiseks, vaid eripädevuse Euroopa intellektuaalomandi õiguste loomiseks.
- 14 Itaalia Vabariik lisab, et ELTL artiklid 3 ja 6 sisaldavad üksnes liidu pädevusvaldkondade näidisliigitust. Seepärast võib Euroopa Kohus lugeda ELTL artikliga 118 antud pädevuse ainupädevuseks, ilma et tal tarvitseks tugineda ELTL artikli 3 lõikes 1 toodud loetelule.
- 15 Nõukogu ja tema toetuseks menetlusse astujad väidavad, et intellektuaalomandi õiguse valdkonda käsitlevad õigusnormid kuuluvad siseturu valdkonda ning selles valdkonnas on liidul vastavalt ELTL artikli 4 lõike 2 punktile a jagatud pädevus.

Euroopa Kohtu hinnang

- 16 Vaidlustatud otsusega antakse selle artiklis 1 nimetatud 25 liikmesriigile luba kasutada omavahel ELTL artikliga 118 antud pädevust ühtse patendikaitse loomise valdkonnas.
- 17 Selleks et teha kindlaks, kas see pädevus on jagatud pädevus ja seda võib vastavalt ELL artiklile 20 ja nii selles artiklis kui ka ELTL artiklites 326–334 sätestatud tingimusi järgides kasutada tõhustatud koostöö raames, tuleb esmalt tõdeda, et ELTL artikli 118 esimene lõik annab Euroopa intellektuaalomandi õiguste loomise ja kogu liitu hõlmava tsentraliseeritud loa andmise, koordineerimise ja järelevalve korra kehtestamise pädevuse „[s]iseturu rajamise või selle toimimise raames”.
- 18 Kõnealuse artikli 118 teise lõiguga antud pädevus nimetatud intellektuaalomandiõigustega seotud keeltekasutuse korra kehtestamiseks on tihedalt seotud nende õiguste ja sama artikli esimeses lõigus nimetatud tsentraliseeritud korra kehtestamisega. Seetõttu kuulub ka see pädevus siseturu toimimise valdkonda.
- 19 ELTL artikli 4 lõike 2 kohaselt aga jagavad liit ja liikmesriigid pädevust muu hulgas ka „siseturu” valdkonnas.
- 20 Seoses Hispaania Kuningriigi ja Itaalia Vabariigi argumendiga, et ELTL artikliga 118 antud pädevus kuulub ELTL artikli 3 lõike 1 punktis b nimetatud „siseturu toimimiseks vajalike konkurentsieeskirjade kehtestamise” valdkonda ja seetõttu liidu ainupädevusse, tuleb meelde tuletada, et ELTL artikli 4 lõike 2 punktis a nimetatud „siseturu” valdkond viitab vastavalt ELTL artikli 26 lõikes 2 antud

määratlusele „sisepiirideta alale, mille ulatuses tagatakse kaupade, isikute, teenuste ja kapitali vaba liikumine”. ELTL artikli 26 lõige 1 näeb ette, et liit „võtab meetmeid siseturu rajamiseks või toimimise tagamiseks vastavalt aluslepingute asjakohastele sätetele”.

- 21 „Aluslepingute asjakohastest sätetest” tuleneb, et pädevus siseturu valdkonnas ei ole piiratud ühtlustamismeetmete vastuvõtmist käsitlevates ELTL artiklites 114 ja 115 antud pädevusega, vaid see hõlmab kogu pädevust, mis on seotud ELTL artiklis 26 nimetatud eesmärkidega, seal hulgas ELTL artiklis 118 antud pädevust.
- 22 Kuigi intellektuaalomandi valdkonna õigusnormid on kahtlemata hädavajalikud moonutamata konkurentsi säilitamiseks siseturul, ei ole nende puhul – nagu tõdes kohtujurist oma ettepanku punktides 58–60 – siiski tegemist konkurentsieeskirjadega ELTL artikli 3 lõike 1 punkti b tähenduses.
- 23 Sellega seoses olgu meelde tuletatud, et vastavalt ELTL artikli 2 lõikele 6 määratakse liidu pädevuse teostamise ulatus ja kord kindlaks aluslepingute vastavates sätetes iga valdkonna kohta.
- 24 Liidu pädevuse teostamise ulatus ja kord „siseturu toimimiseks vajalike konkurentsieeskirjade kehtestamise” valdkonnas määratakse aga kindlaks ELTL VII jaotise 1. peatüki 3. jaos, täpsemalt ELTL artiklites 101–109. ELTL artikli 118 lugemine sellesse valdkonda kuuluvaks oleks seega vastuolus ELTL artikli 2 lõikega 6 ja seeläbi laiendataks põhjendamatult ELTL artikli 3 lõike 1 punkti b kohaldamisala.
- 25 Neil asjaoludel tuleb teha järeldus, et ELTL artikliga 118 antud pädevus kuulub ühte ELTL artikli 4 lõikes 2 nimetatud jagatud pädevuse valdkondadest ja seetõttu ei ole selle puhul tegemist ainupädevusega ELTL artikli 20 lõike 1 esimese lõigu tähenduses.
- 26 Sellest tuleneb, et väide, mille kohaselt nõukogul puudus pädevus vaidlusaluse tõhustatud koostöö lubamiseks, tuleb tagasi lükata.

Teine väide, mis käsitleb võimu kuritarvitamist

Poolte argumendid

- 27 Hispaania Kuningriik ja Itaalia Vabariik tuletavad meelde, et mis tahes tõhustatud koostöö peab tugevdama integratsiooniprotsessi. Praegusel juhul aga ei ole vaidlustatud otsuse tegelik eesmärk nende väitel mitte integratsiooni saavutamine, vaid Hispaania Kuningriigi ja Itaalia Vabariigi kõrvalejätmine ühtse patendi keeltekasutuse korda käsitlevatest läbirääkimistest, jättes need liikmesriigid kõrvale neile ELTL artikli 118 teises lõigus antud õigusest olla vastu keeltekasutuse korrale, millega nad ei saa nõustuda.
- 28 Asjaolu, et ELTL näeb artikli 118 teises lõigus ette spetsiaalse õigusliku aluse Euroopa intellektuaalomandiõigustega seotud keeltekasutuse korra kehtestamiseks, näitab, et tegemist on tundliku küsimusega ja nõukogu sobimatu tegevusega. Seda tegevust iseloomustab komisjoni ettepanekust vaidlustatud otsuse vastuvõtmiseni kulunud aja lühidus.
- 29 Hagejad järeldavad sellest, et tõhustatud koostöö võimalust kasutati käesoleval juhul selleks, et jätta nimetatud liikmesriigid kõrvale rasketest läbirääkimistest ja minna mööda ühehäälsuse nõudest, samas kui hagejate väitel on tõhustatud koostöö mõeldud kasutamiseks juhtudel, kus üks või mitu liikmesriiki ei ole veel valmis osalema teatavas liidu kui terviku seadusandlikus meetmes.
- 30 Hispaania Kuningriik lisab, et tõhustatud koostöös osalejate kavandatud ühtset patendisüsteemi tuleb käsitada erikokkuleppena 5. oktoobril 1973 Münchenis (Saksamaa) allkirjastatud ja 7. oktoobril 1977 jõustunud Euroopa patentide väljaandmise konventsiooni (Euroopa patendikonventsiooni) artikli 142 tähenduses. Seetõttu, kuigi nõukogu esitles ühtse patendi loomist tõhustatud koostööna, soovis ta

tegelikult anda loa Euroopa patendi konkreetse kategooria loomiseks Euroopa patendikonventsiooni raames, mida Hispaania Kuningriigi väitel ei saa luua EL lepingus või ELT lepingus ette nähtud menetluse alusel.

- 31 Nõukogu märgib, et Hispaania Kuningriik ja Itaalia Vabariik ei osale kõnealuses tõhustatud koostöös mitte sellepärast, et nad on sellest välja jäetud, vaid sellepärast, et nad keelduvad selles osalemast: vaidlustatud otsuse põhjenduses 16 on rõhutatud, et see tõhustatud koostöö on igal ajal avatud kõigile liikmesriikidele. Lisaks soodustab ühtse patendikaitse loomine liidu eesmärkide saavutamist ja tugevdab integratsiooniprotsessi.
- 32 Nõukogu toetuseks menetluse astujad nõustuvad selle seisukohaga. Nad toonitavad, et ühehäälsust nõudvad küsimused ei ole sugugi välja arvatud valdkondadest, kus tõhustatud koostöö sisseadmine on lubatud. Ühtlasi on tõhustatud koostöö puhul tegemist moodusega, mis võimaldab ületada blokeeriva vähemusega seotud probleemid.

Euroopa Kohtu hinnang

- 33 Õigusakti puhul on võimu kuritarvitamisega tegemist vaid siis, kui objektiivsete, asjakohaste ja ühtelangevate tõendite põhjal selgub, et õigusakt on vastu võetud eranditult või peamiselt teiste eesmärkide saavutamiseks kui need, mille jaoks asjaomased volitused anti, või aluslepingutes konkreetse juhtumi lahendamiseks spetsiaalselt ette nähtud menetluse vältimiseks (vt selle kohta 15. mai 2008. aasta otsus kohtuasjas C-442/04: Hispaania vs. nõukogu, EKL 2008, lk I-3517, punkt 49 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 34 Niisugust võimu kuritarvitamist käsitleva argumendiga heidavad Hispaania Kuningriik ja Itaalia Vabariik nõukogule sisuliselt ette, et viimane läks vaidlusalust tõhustatud koostööd lubades mööda ELTL artikli 118 teises lõigus sätestatud ühehäälsuse nõudest ja eiras nende kahe liikmesriigi vastuseisu komisjoni ettepanekule ühtse patendi keeltekasutuse korra kohta.
- 35 Sellega seoses tuleb märkida, et miski ELL artiklis 20 või ELTL artiklites 326–334 ei keela liikmesriikidel seada sisse tõhustatud koostööd niisugustes liidu pädevusvaldkondades, kus aluslepingute kohaselt on nõutav ühehäälsus. ELTL artikli 333 lõikest 1 tuleneb hoopis, et juhul kui on täidetud nimetatud ELL artiklis 20 või ELTL artiklites 326–334 loetletud tingimused, võib seda pädevust rakendada tõhustatud koostöö kaudu, ning et eeldusel, et nõukogu ei ole otsustanud, et otsus võetakse vastu kvalifitseeritud häälteenamusega, on ühehäälsuseks vaja ainult osalevate liikmesriikide hääli.
- 36 Lisaks, vastupidi sellele, mida väidavad Hispaania Kuningriik ja Itaalia Vabariik, ei piira ELL artikkel 20 ja ELTL artiklid 326–334 võimalust kasutada tõhustatud koostööd üksnes olukorraga, kus üks või mitu liikmesriiki teatavad, et nad ei ole veel valmis osalema teatavas liidu kui terviku seadusandlikus meetmes. ELL artikli 20 lõike 2 sõnastuse kohaselt on olukord, kus võib õiguspäraselt sisse seada tõhustatud koostöö, selline, kus „liit tervikuna ei ole võimeline selle koostöö eesmarke mõistliku aja jooksul saavutama”. Võimatus, millele selles sättes viidatakse, võib olla tingitud erinevatest põhjustest, näiteks ühe või mitme riigi huvipuudusest või huvi liidu tasandi regulatsiooni kehtestamise vastu huvi ilmutanud liikmesriikide suutmatusest jõuda kokkuleppele selle regulatsiooni sisu suhtes.
- 37 Sellest järeldub, et nõukogu otsus anda luba tõhustatud koostööks pärast tuvastamist, et liit tervikuna ei saa ühtset patenti ja selle keeltekasutuse korda mõistliku aja jooksul kehtestada, ei kujuta endast mingil juhul möödaminekut ELTL artikli 118 teises lõigus ette nähtud ühehäälsuse nõudest ega ka nende liikmesriikide väljajätmist, kes ei ole ühinenud tõhustatud koostöö taotlustega. Tingimusel et vaidlustatud otsus on kooskõlas ELL artiklis 20 ja ELTL artiklis 326 jj sätestatud nõuetega, mida

kontrollitakse teiste väidete analüüsimise käigus, ei kujuta see otsus endast võimu kuritarvitamist, vaid tugevdab integratsiooniprotsessi, võttes arvesse võimatust saavutada mõistliku aja jooksul ühtne regulatsioon liidus tervikuna.

- 38 Seda järeldust ei väära ka Hispaania Kuningriigi argument, mis tuleneb Euroopa patendikonventsiooni artiklist 142.
- 39 Nimetatud artikli 142 lõikes 1 on ette nähtud, et „[i]ga osalisriikide grupp, kes on sätestanud erikokkuleppega, et nende riikide suhtes väljaantud Euroopa patendil on nende territooriumil ühtne toime, võib ette näha, et nende riikide suhtes võib Euroopa patendi välja anda ainult ühispatendina”.
- 40 Kuna kõik liidu liikmesriigid on Euroopa patendikonventsiooni osalisriigid, leiab Hispaania Kuningriik, et vaidlustatud otsuses kavandatud Euroopa patendi, millel on ühtne toime kõikides liidu liikmesriikides, võib luua erikokkuleppega Euroopa patendikonventsiooni artikli 142 tähenduses. Erinevalt nimetatud liikmesriigi poolt väidetust ei tulene sellest asjaolust siiski, et ELL artiklis 20 on ette nähtud pädevust kasutatakse muul eesmärgil kui see, milleks see on antud, kui liikmesriigid loovad niisuguse patendi tõhustatud koostöö raames vastuvõetud õigusaktiga, selle asemel et sõlmida rahvusvaheline leping.
- 41 Kõigest eelnevast järeldub, et võimu kuritarvitamist käsitlev väide tuleb tagasi lükata.

Kolmas väide, mille kohaselt on eiratud nõuet, et tõhustatud koostöö lubamise otsuse võib teha viimase abinõuna

Poolte argumendid

- 42 Hagejad väidavad, et ELL artikli 20 lõikes 2 sätestatud tingimusest, et tõhustatud koostöö lubamise otsus tuleb vastu võtta viimase abinõuna, tuleb rangelt kinni pidada. Praegusel juhul aga ei ammendatud võimalusi kõigi liikmesriikide läbirääkimisteks ühtse patendi keeltekasutuse korra üle.
- 43 Hispaania Kuningriik väidab, et ettepanekust keeltekasutuse korra kohta, mille komisjon esitas 30. juunil 2010, tõhustatud koostöö ettepanekuni, mille sama institutsioon esitas sama aasta 14. detsembril, ei kulunud isegi kuut kuud. Ajavahemikku, mis jäi 2000. aasta augustis esitatud esimese määruse ettepaneku ühenduse patendi kohta ja nimetatud komisjoni ettepaneku keeltekasutuse korra kohta vahele, ei saa arvesse võtta selle hindamisel, kas vaidlustatud otsus võeti vastu viimase abinõuna. Sellega seoses väidab nimetatud liikmesriik, et 2003. aasta jooksul töötati välja ühine lähenemine ning seejärel ei arutatud nõukogus keelteküsimust enam üksikasjalikult.
- 44 Itaalia Vabariik möönab, et nõukogule on antud lai kaalutusõigus läbirääkimiste seisu hindamisel ning et küsimus, kas tõhustatud koostöö lubamise otsuse vastuvõtmisel järgiti viimase abinõu tingimust, allub seega Euroopa Kohtu kontrollile üksnes piiratud ulatuses. Samas oli Euroopa patenti käsitlevate seadusandlike ettepanekute pakett käesoleval juhul ebatäielik ning keeltekasutuse korra üle toimunud läbirääkimised lühidad. Seetõttu on ELTL artikli 20 lõike 2 rikkumine ilmne.
- 45 Itaalia Vabariigi väitel on vaidlustatud otsuses tehtud ka uurimis- ja põhjendamisviga, kuna selles on liiga napolisõnaliselt selgitatud, mis põhjustel nõukogu leiab, et ELL-is ja ELTL-is sätestatud tingimused tõhustatud koostöö siseseadmiseks on täidetud.
- 46 Nõukogu ja tema toetuseks menetlusse astujad meenutavad ummikseisu, kuhu on jõudnud juba väga pikka aega toimunud läbirääkimised ühtse patendi ja selle keeltekasutuse korra üle.

Euroopa Kohtu hinnang

- 47 ELTL artikli 20 lõike 2 sõnastuse kohaselt võib nõukogu otsuse tõhustatud koostöö lubamise kohta vastu võtta ainult „viimase abinõuna, kui ta on kindlaks teinud, et liit tervikuna ei ole võimeline selle koostöö eesmärgi mõistliku aja jooksul saavutama”.
- 48 See tingimus on iseäranis oluline ja seda tuleb tõlgendada koos ELL artikli 20 lõike 1 teise lõiguga, mille kohaselt tõhustatud koostöö „eesmärk on edendada liidu eesmärgi, kaitsta tema huve ja tugevdada tema integratsiooniprotsessi”.
- 49 Liidu huvid jääksid muidugi kaitsmata ja tema integratsiooniprotsess tugevdamata, kui kõik tulemusetud läbirääkimised võiks tipneda ühe või mitme tõhustatud koostöö sisseseadmisega, selle asemel et otsida kompromissi, mis võimaldaks vastu võtta regulatsiooni liidu kui terviku jaoks.
- 50 Seetõttu, ning nagu kohtujurist märkis oma ettepaneku punktides 108 ja 111, rõhutavad sõnad „viimase abinõuna” seda, et üksnes olukorrad, kus niisuguse regulatsiooni vastuvõtmine on lähemas tulevikus võimatu, võivad päädida tõhustatud koostöö lubamise otsuse vastuvõtmisega.
- 51 Hagejad rõhutavad, et nii kuupäeval, mil komisjon esitas nõukogule loa andmise ettepaneku, kui ka vaidlustatud otsuse vastuvõtmise kuupäeval oli olemas reaalne võimalus kompromissi saavutamiseks. Nad väidavad ka, et läbirääkimised kokkuleppe saavutamiseks ühtse patendi ja selle keeltekasutuse korra suhtes ei olnud nii mitmetahulised ja põhjalikud, kui kinnitavad nõukogu ja tema toetuseks menetluse astujad.
- 52 Sellega seoses olgu meelde tuletatud, et menetluses, mille tulemusel võetakse vastu otsus tõhustatud koostöö lubamiseks, osalevad komisjon, kes esitab sellekohase ettepaneku, Euroopa Parlament, kes selle heaks kiidab, ja nõukogu, kes võtab vastu lõpliku otsuse tõhustatud koostöö lubamise kohta.
- 53 Nimetatud lõpliku otsuse tegemisel on nõukogul kõige parem hinnata seda, kas liikmesriigid ilmutavad soovi kompromisside tegemiseks ja kas nad on võimelised tegema ettepanekuid, mille tulemusel saaks lähemas tulevikus vastu võtta regulatsiooni liidu kui terviku jaoks.
- 54 Seetõttu peab Euroopa Kohus selle kontrollimisel, kas tõhustatud koostöö lubamise otsuse vastuvõtmisel on kinni peetud viimase abinõu tingimusest, kindlaks tegema, kas nõukogu hindas hoolikalt ja erapooletult kõiki konkreetse juhtumiga seonduvaid asjaolusid ning kas järeldused, millele nõukogu jõudis, on piisavalt põhjendatud.
- 55 Käesoleval juhul on nõukogu asjakohaselt võtnud arvesse asjaolu, et õigusloomeprotsess ühtse patendi loomiseks liidu tasandil algatati 2000. aastal ning see läbis mitu etappi, mida kohtujurist kirjeldab oma ettepaneku punktides 119–123 ning mis on üksikasjalikult esitatud komisjoni 14. detsembri 2010. aasta ettepanekus tõhustatud koostöö sisseseadmiseks (KOM(2010) 790 (lõplik), lk 3–6) ja kokkuvõtlikumalt vaidlustatud otsuse põhjendustes 3 ja 4.
- 56 On ka selge, et nõukogus arutati kõikide liikmesriikide osavõtul märkimisväärsel hulgal erinevaid keeltekasutuse kordasid, ilma et ükski neist kordadest – olgu siis koos kompromisspunktide lisamisega või ilma nendeta – oleks leidnud toetust, mis võinuks päädida liidu tasandil niisugust patenti käsitleva täieliku seadusandliku paketi vastuvõtmisega.
- 57 Lisaks ei ole hagejad esile toonud ühtegi konkreetset asjaolu, mis võiks ümber lükata nõukogu väite, et ka ajal, mil esitati tõhustatud koostöö lubamise taotlused, komisjon edastas nõukogule loa andmise ettepaneku ja võeti vastu vaidlustatud otsus, ei olnud ühelgi väljapakutud või mõeldaval keeltekasutuse korral piisavat toetust.

- 58 Lõpetuseks tuleb seoses vaidlustatud otsuse põhjendusega meenutada, et õigusakt võib olla põhjendatud kokkuvõtlikult, kui selle vastuvõtmine toimub kontekstis, mis on huvitatud isikutele hästi tuntud (26. juuni 2012. aasta otsus kohtuasjas C-335/09 P: Poola vs. komisjon, punkt 152 ja seal viidatud kohtupraktika). Arvestades seda, et hagejad osalesid läbirääkimistel, ja seda, et vaidlustatud otsusele eelnenud tulemusetuid etappe kirjeldati üksikasjalikult ettepanekus, mille alusel see otsus pidi vastu võetama, ei ole võimalik teha järeldust, et vaidlustatud otsus on põhjendamata, mistõttu see tuleks tühistada.
- 59 Eelnevat arvestades tuleb tagasi lükata väide, et on rikutud tingimust, et tõhustatud koostöö lubamise otsus tuleb vastu võtta viimase abinõuna.

Neljas väide, mille kohaselt on rikutud ELL artikli 20 lõiget 1 ning ELTL artikleid 118, 326 ja 327

ELL artikli 20 lõike 1 väidetav rikkumine

– Poolte argumendid

- 60 Hispaania Kuningriik ja Itaalia Vabariik väidavad, et nõukogu leidis vääralt, et vaidlusalune tõhustatud koostöö järgib ELL artikli 20 lõikes 1 sätestatud eesmärke, luues praeguse olukorraga võrreldes kõrgema integratsioonitaseme. Nad rõhutavad, et tänu liikmesriikide õigusnormide vastavusele Euroopa patendikonventsiooni sätetele on olemas teatav ühetaoline tase. Nad leiavad, et vaid liidu teatavat osa hõlmava ühtse patendi loomine kahjustaks seda ühetaolisust, mitte parandaks seda.
- 61 Nõukogu ja tema toetuseks menetlusse astujad tuletavad meelde, et nii siseriiklikud patendid kui ka ühes või mitmes liikmesriigis tunnustatud Euroopa patendid annavad üksnes siseriikliku kaitse. Vaidlustatud otsusega kavandatav ühtne patent võimaldaks ettevõtjatel saada ühetaolise kaitse 25 liikmesriigis. Ühetaoline kaitse kogu liidus toetaks siseturu toimimist muidugi veelgi enam, aga tõhustatud koostöö võimaldaks sellele eesmärgile läheneda ja viiks seega parema integratsioonini.

– Euroopa Kohtu hinnang

- 62 Nagu rõhutavad nõukogu ja tema toetuseks menetlusse astujad, ei anna Euroopa patendikonventsiooni normide kohaselt välja antud Euroopa patendid ühetaolist kaitset selle konventsiooni osalisriikides, vaid tagavad igas asjaomases riigis kaitse, mille ulatus on määratletud siseriikluse õiguses. Vaidlustatud otsusega kavandatav ühtne patent annaks seevastu ühetaolise kaitse kõikide tõhustatud koostöös osalevate liikmesriikide territooriumil.
- 63 Seetõttu tuleb põhjendamatus tõttu tagasi lükata hagejate argumendid, mille kohaselt selle ühtse patendiga antaval kaitasel ei ole Euroopa patendikonventsiooni normide rakendamisest tuleneva olukorraga võrreldes kasulikku toimet ühetaolisuse ja seega integratsiooni seisukohalt.

ELTL artikli 118 väidetav rikkumine

– Poolte argumendid

- 64 Itaalia Vabariik tuletab meelde, et ELTL artikkel 118 näeb ette Euroopa intellektuaalomandi õiguste loomise intellektuaalomandi õiguste kaitse tagamiseks, et kindlustada „kogu liitu hõlmava” tsentraliseeritud loa andmise, koordineerimise ja järelevalve korra abil „ühetaoline kaitse kogu liidus”.

65 Nõukogu ja tema toetuseks menetlusse astujad kordavad oma seisukohta, et vaidlustatud otsusega kavandatud ühtne patent võimaldaks ettevõtjatel saada ühetaolise kaitse 25 liikmesriigis ja see parandaks siseturu toimimist.

– Euroopa Kohtu hinnang

66 ELTL artikli 326 esimest lõigust tuleneb, et liidule antud pädevuse kasutamisel tõhustatud koostöö raames tuleb lisaks teistele aluslepingute sätetele järgida ka selle pädevuse andnud sätet. Seetõttu peab käesolevates hagides käsitletav tõhustatud koostöö olema kooskõlas ELTL artikliga 118.

67 Arvestades seda ELTL artikliga 118 kooskõlas olemise nõuet peab vaidlusaluse tõhustatud koostöö kaudu kehtestama niisugused Euroopa intellektuaalomandi õiguste loomise meetmed, mis tagaksid intellektuaalomandi õiguste ühetaolise kaitse.

68 Seoses ELTL artiklis 118 sisalduvate sõnadega „kogu liidus” ning „kogu liitu hõlmav” tuleb seevastu tõdeda, et asjaolust, et käesoleval juhul kasutatakse selle artikliga antud pädevust tõhustatud koostöö raames, tuleneb iseenesest, et nõnda loodud Euroopa intellektuaalomandi õigus, sellega antav ühetaoline kaitse ja sellega kaasnevad korrad ei hakka kehtima mitte liidus tervikuna, vaid üksnes osalevate liikmesriikide territooriumil. Tegemist ei ole sugugi ELTL artikli 118 rikkumisega, vaid see tagajärg tuleneb paratamatult ELL artiklist 20, mis sätestab lõikes 4, et „[t]õhustatud koostöö raames vastuvõetud õigusaktid on siduvad ainult osalevatele liikmesriikidele”.

69 Seetõttu on ELTL artikli 118 rikkumist käsitlevad argumendid alusetud.

ELTL artikli 326 teise lõigu väidetav rikkumine

– Poolte argumendid

70 Hispaania Kuningriik ja Itaalia Vabariik tuletavad meelde ELTL artikli 326 teise lõigu sõnastust, mille kohaselt tõhustatud koostöö „ei tohi kahjustada siseturgu ega majanduslikku, sotsiaalset ja territoriaalset ühtekuuluvust [ning see] ei tohi olla takistavaks ega diskrimineerivaks teguriks liikmesriikidevahelises kaubanduses ega moonutada nendevahelist konkurentsi”.

71 Nende väitel kahjustab vaidlusalune tõhustatud koostöö kõiki neid põhimõtteid ja eesmärke. Leiutistele ühtse kaitse loomine üksnes ühes liidu territooriumi osas soodustab nimelt uuenduslike toodetega seotud tegevuse kandumist sellesse liidu ossa, tõhustatud koostöös mitteosalevate liikmesriikide kahjuks.

72 Lisaks moonutab vaidlusalune tõhustatud koostöö konkurentsi ja diskrimineerib ettevõtjaid, kuna uuenduslike kaupadega kauplemist soodustatakse selle otsuse põhjenduses 7 ette nähtud keeltekasutuse korra kohaselt ettevõtjate puhul, kes töötavad saksa, inglise või prantsuse keeles. Pealegi kahjustaks kavandatud tõhustatud koostöö nende teadlaste liikuvust, kes on pärit tõhustatud koostöös mitteosalevatest liikmesriikidest või liikmesriikidest, mille ametlik keel ei ole saksa, inglise või prantsuse keel, kuna selle otsusega ette nähtud keeltekasutuse kord raskendab nende teadlaste juurdepääsu patendikaitse ulatust käsitlevale teabele.

73 Samuti kahjustataks liidu territooriumi majanduslikku, sotsiaalset ja territoriaalset ühtekuuluvust, kuna nimetatud tõhustatud koostöö takistaks tööstuspoliitika järjepidevat arengut ja suurendaks liikmesriikidevahelisi tehnoloogilisi erinevusi.

74 Nõukogu ja tema toetuseks menetlusse astujate hinnangul rajaneb see väide oletuslikel eeldustel. Lisaks on turu killustumine põhjustatud mitte vaidlustatud otsusest, vaid praegusest olukorrast, kus Euroopa patentidega antav kaitse on siseriiklik. Ühtlasi on hagejate hagid vastuvõetamatud niivõrd, kuivõrd nende argumendid põhinevad kavandataval keeltekasutuse korral, sest selle korra lõplikud üksikasjad ei ole määratletud vaidlustatud otsuses.

– Euroopa Kohtu hinnang

75 Samal põhjusel käesoleva kohtuotsuse punktis 68 esitatuga ei ole võimalik põhjendatult väita, et tehes ettepaneku luua mitte liidus tervikuna, vaid kõigis osalevates riikides kehtiv ühtne patent, rikub vaidlustatud otsus liidu territooriumi majanduslikku, sotsiaalset ja territoriaalset ühtekuuluvust.

76 Kuna hagejad viitavad nii siseturu niisuguse kahjustamise kui ka diskrimineerimise ja konkurentsimoonutuste tõendamiseks samuti vaidlustatud otsuse põhjenduses 7 kavandatavale keeltekasutuse korrale, tuleb asuda seisukohale, et selle korra kooskõla liidu õigusega ei saa analüüsida käesolevate hagide alusel.

77 Kõnealuses põhjenduses 7 on nimelt täpsustatud, et selles kirjeldatud keeltekasutuse kord vastavab üksnes komisjoni ettepanekule, mida on täiendatud tõhustatud koostöö taotluste esitamise ajal Euroopa Liidu Nõukogu eesistujaks olnud liikmesriigi poolt välja pakutud kompromisspunktidega. Niisiis oli keeltekasutuse kord selles põhjenduses esitatud kujul vaidlustatud otsuse vastuvõtmise ajal üksnes ettevalmistavas etapis ning see ei ole selle otsuse koostisosaks.

78 Sellest järeldub, et ELTL artikli 326 rikkumist käsitlevad argumendid on osaliselt põhjendamatud ja osaliselt vastuvõetamatud.

ELTL artikli 327 rikkumine

– Poolte argumendid

79 Erinevalt sellest, mis on ette nähtud ELTL artiklis 327, ei austa vaidlusalune tõhustatud koostöö Hispaania Kuningriigi väitel nende liikmesriikide õigusi, kes selles koostöös ei osale. Täpsemalt eiratakse Hispaania Kuningriigi ja Itaalia Vabariigi õigust osaleda tulevikus selles tõhustatud koostöös, kuna nõukogu toetab niisugust keeltekasutuse korda, millega need kaks liikmesriiki nõus ei ole.

80 Nõukogu ja tema toetuseks menetlusse astujad leiavad, et see väide rajaneb ekslikul eeldusel, et Hispaania Kuningriigil ja Itaalia Vabariigil on sisuliselt või õiguslikult võimatu selles koostöös osaleda.

– Euroopa Kohtu hinnang

81 Vastavalt ELTL artiklile 327 peab vaidlustatud otsusega lubatud tõhustatud koostöö austama Hispaania Kuningriigi ja Itaalia Vabariigi kui selles koostöös mitteosalevate liikmesriikide „pädevust, õigusi ja kohustusi”.

82 Samas ei ole vaidlustatud otsuses midagi, mis kahjustaks nende kahe liikmesriigi mõnd pädevust, õigust ja kohustust. Nende liikmesriikide pädevuse, õiguste ja kohustuste kahjustamiseks ei saa nimelt pidada selles otsuses mainitud väljavaadet, et rakendatakse niisugust keeltekasutuse korda, millele Hispaania Kuningriik ja Itaalia Vabariik on vastu. Olgugi et on esmatähtis, et tõhustatud koostöö ei viiks niisuguste meetmete vastuvõtmiseni, mis takistavad mitteosalevatel liikmesriikidel kasutada oma pädevust ja õigusi ning täita oma kohustusi, on selles koostöös osalejatel siiski õigus kehtestada norme, millega mitteosalevad liikmesriigid ei nõustuks, kui nad selles koostöös osaleksid.

- 83 Niisuguste normide kehtestamine ei välistaks ka liikmesriikide võimalust tõhustatud koostööga liituda. Nagu näeb ette ELTL artikli 328 lõike 1 esimene lõik, on niisuguse liitumise tingimuseks see, et täidetakse koostöö raames juba vastuvõetud õigusaktide nõudeid.
- 84 Lisaks tuleb märkida, et Hispaania Kuningriik ja Itaalia Vabariik ei ole ümber lükanud vaidlustatud otsuse põhjenduse 14 teises, kolmandas ja neljandas lauses mainitud asjaolusid.
- 85 Sellest järeldub, et ELTL artikli 327 rikkumist käsitlevad argumendid on samuti põhjendamatud.
- 86 Kõigest eelnevast tuleneb, et tagasi tuleb lükata hagejate poolt hagi põhjendamiseks esitatud neljas väide, mille kohaselt on rikutud ELL artikli 20 lõiget 1 ning ELTL artikleid 118, 326 ja 327.

Viies väide, mis käsitleb liidu õiguskaitstesüsteemi eiramist

Poolte argumendid

- 87 Hispaania Kuningriik tuletab meelde, et liidu õiguskaitstesüsteem koosneb terviklikust õiguskaitsevahendite ja menetluste kogumist, mille eesmärk on tagada kontroll liidu institutsioonide aktide seaduslikkuse üle. Nõukogu eiras seda süsteemi, kuna ta andis loa tõhustatud koostööks, täpsustamata, milline on kavandatav õiguskaitse kord. Hispaania Kuningriik leiab, et kuigi igas teiseses õigusaktis ei olegi tarvis luua oma õiguskaitstesüsteemi, tuleb õigusaktis, millega antakse luba uue Euroopa intellektuaalomandi õiguse loomiseks, siiski täpsustada, millist õiguskaitse korda kohaldatakse.
- 88 Nõukogu ja tema toetuseks menetlusse astujad märgivad, et Euroopa Kohus täpsustas 8. märtsi 2011. aasta arvamuse 1/09 (EKL 2011, lk I-1137) punktis 62, et ELTL artikkel 262 näeb ette üksnes võimaluse luua eriomase õiguskaitsevahendi Euroopa intellektuaalomandiõigusi loovate liidu õigusaktide kohaldamisega seotud vaidluste jaoks, kuid see ei kohusta looma eraldiseisvat õiguskaitse raamistikku. Igal juhul ei ole sugugi vajalik, et otsus, millega antakse luba tõhustatud koostööks, sisaldaks täpsustusi selle koostöö raames kohaldatava õiguskaitse korra kohta.

Euroopa Kohtu hinnang

- 89 Nõukogu andis käesolevate hagide esemeks olevaks tõhustatud koostööks loa ELTL artikli 329 lõike 1 alusel ehk komisjoni ettepanku põhjal ja pärast parlamendilt nõusoleku saamist.
- 90 Komisjoni ettepanek põhines omakorda nende liikmesriikide taotlustel, kes soovisid vaidlusaluse tõhustatud koostöö sisse seada. Vastavalt ELTL artikli 329 lõikele 1 pidid need taotlused täpsustama „kavandatava tõhustatud koostöö ulatuse ja eesmärgid”.
- 91 Toimikust nähtub, et nii nimetatud taotlused kui ka komisjon ettepanek sisaldasid niisuguseid täpsustusi. Need täpsustused võeti üle ka vaidlustatud otsusesse, nimelt selle põhjendustesse 6 ja 7.
- 92 Nõukogu ei olnud kohustatud vaidlustatud otsuses esitama täiendavat teavet selle kohta, milline võib olla vaidlusaluses tõhustatud koostöös osalejate poolt vastuvõetava õiguskaitsekorra sisu. Selle otsuse ainus eesmärk oli nimelt anda taotlejaks olnud liikmesriikidele luba kõnealune koostöö sisse seada. Koostöös osalejad pidid seejärel vastavalt ELL artiklile 20 ja ELTL artiklitele 326–324 liidu institutsioone kasutades looma ühtse patendi ja välja töötama sellega seotud normid, sealhulgas vajadusel erinormid seoses õiguskaitsega.
- 93 Sellest järeldub, et ka viies väide tuleb tagasi lükata.

- 94 Kuna ühegi väitega, mis Hispaania Kuningriik ja Itaalia Vabariik oma hagide toetuseks esitasid, ei saa nõustuda, tuleb hagid rahuldamata jätta.

Kohtukulud

- 95 Kodukorra artikli 138 lõike 1 alusel on kohtuvaidluse kaotanud pool kohustatud hüvitama kohtukulud, kui vastaspool on seda nõudnud. Kuna nõukogu on nõudnud kohtukulude väljamõistmist Hispaania Kuningriigilt ja Itaalia Vabariigilt ning viimased on kohtuvaidluse kaotanud, tuleb otsustada, et mõlemad liikmesriigid kannavad lisaks enda kohtukuludele ka nõukogul vastavalt kohtuasjas C-274/11 ja kohtuasjas C-295/11 tekkinud kohtukulud.
- 96 Sama kodukorra artikli 140 lõike 1 kohaselt kannavad menetlusse astunud liikmesriigid ja institutsioonid ise oma kohtukulud.

Esitatud põhjendustest lähtudes Euroopa Kohus (suurkoda) otsustab:

- 1. Jätta hagid rahuldamata.**
- 2. Jätta Hispaania Kuningriigi kohtukulud tema enda kanda ning mõista temalt välja Euroopa Liidu Nõukogul kohtuasjas C-274/11 tekkinud kohtukulud.**
- 3. Jätta Itaalia Vabariigi kohtukulud tema enda kanda ning mõista temalt välja Euroopa Liidu Nõukogul kohtuasjas C-295/11 tekkinud kohtukulud.**
- 4. Jätta Belgia Kuningriigi, Tšehhi Vabariigi, Saksamaa Liitvabariigi, Iirimaa, Prantsuse Vabariigi, Läti Vabariigi, Ungari Vabariigi, Ungari, Madalmaade Kuningriigi, Poola Vabariigi, Rootsi Kuningriigi, Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriigi, Euroopa Parlamendi ja Euroopa Liidu Nõukogu kohtukulud nende endi kanda.**

Allkirjad